

արյանը): Եր.,

«Արևիկ» հրատ., 1990, 768 էջ, տպ.՝ 10.000:

8. Պեյո Յավորով, Ամպիովանու հետքերով (մի մասը թարգմանել է Ա.

Թարյանը): Եր., «Նաիրի» հրատ., 1992, 160 էջ, տպ.՝ 3000:

9. Պեյո Յավորով, Բանաստեղծություններ. Վիտոշայի փեշերին, արձակ
էջեր. հուշեր Յավորովի մասին (մի մասը թարգմանել է Ա. Թարյանը):
Եր., «Նաիրի» հրատ., 2009:

10. Եզոպոսի և Լաֆոնտենի առակները

(գիրք-թատրոն՝ հիանալի
տարածապատկերներով, գրեթե ամբողջությամբ՝ Ա. Թարյանի
չափածո փոխադրությամբ): Եր., «Անտարես» հրատ., 2017:

11. Ում ձագուկն է, ում տնակն է (խոսող գիրք՝ կենդանիների ու
թռչունների

ծայներ, Ա. Թարյանի թարգմանությամբ): Եր.,

«Անտարես» հրատ., 2019: Մարյանա Սավկա, Ծեր Առյուծի հեքիաթը
(Ա. Թարյանի թարգմանությամբ), Եր., «Անտարես» հրատ., 2022, 40 էջ,
տպ.՝ 650:

ԱՆԱՀԻՏ ԹԱՐՅԱՆ

ՄԱՏՅԱՆ ՍԻՐՈ

Ուվիրում եմ ամուսնուս՝

ՀՐԱՉԻԿ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆԻ պայծառ հիշատակին:

Ի հակադրություն այս դժգույն ժամանակների և մռայլ իրականության՝
մարդկանց սրտերն ու հոգիները սիրով և երջանկությամբ պարուրող, լույսով
ու հավատով համակող սիրային բանաստեղծությունների այս գողտրիկ
ժողովածուն, որը կրում է

«Մատյան սիրո» խորագիրը, անվանի

բանաստեղծուհի Անահիտ Թարյանի ստեղծագործական նոր ձեռքբերումն ու
անակնկալ նվերն է իր հավատարիմ ընթերցողներին: Այս գիրքն, իրավամբ,
մի յուրօրինակ և իսկական սիրո մատյան է, որում սկզբից մինչև վերջ
գեղարվեստական խոսքի գունեղ ներկապնակով ներկայացվում և
փառաբանվում է մարդկային մեծ ու ճշմարիտ սերը՝ իր ամենաբազմազան
դրսևորումներով, հույզերի և ապրումների տարատեսակ նրբերանգներով,
աստվածատուր սիրո արևաճաճանչներով, որոնք լուսավորում են մեր
կյանքն ու ջերմացնում վիատ հոգիները...

ՍԻՐՈՒՄ ԵՄ

Լույսի հետ եկավ սերը.

Բե՛ր՝ սարին գրեմ՝ սիրո՛ւմ եմ...

Դարձավ իմ սրտի տերը.

Այս ծառին գրեմ՝ սիրո՛ւմ եմ...

Թւեցի արևի շուրջ.

Մեր դարին գրեմ՝ սիրո՛ւմ եմ...

Թե մեռնեմ՝ մեռնեմ սիրուց.

Իմ քարին գրեն. «Սիրո՛ւմ եմ...»:

ՍԵՐԸ

Ա՛խ, սերը... սերը կյանք է.

Այն կյանքից զրկել չի կարող,

Կյանքի պես քաղցր ու թանկ է.

Սև մահը զրկել չի կարող...

Ճշմարիտ սերն արև է.

Բարկ սրտում ցրտել չի կարող,

Թե ցրտեց՝ տերը իսկ է.

Աստվա՛ծ իսկ փրկել չի կարող...

ՈՍՏՎԱ՛Ծ Է ՍԵՐԸ

Գիրքն էլ ծաղիկ է՝ վարդ է բազմաթերթ,

Ամեն մի թերթը թերթիկ է վարդի,
Խորախորհուրդ է, բույր է բյուրաշերտ,
Վարդափուշ է և դրախտի այգի...

Վարդն էլ իր հերթին բազմաթերթ գիրք է՝
Թերթ առ թերթ բացվող, ինչպես՝ էջ առ էջ...
Կյանքի խորհուրդ է, ապրելու կիրք է,
Մտքի վարսանդ է ու սրտի առեջ...

Անշուշտ, սա կյանքն է՝ ծալքերով իր բյուր.
Կենաց մատյան է ու սիրո ծաղիկ,
Իր լույս ու մութին խառնած բույր ու թույր՝
Երկրին է կապում տիեզերքը պիրկ...

Բայց ամենից շատ՝ դա սերն է, որ կա,
Խորն ու բազմաշերտ, շքեղ, լուսավոր...
Սերն աստվածային երբ էլ այցի գա,
Արև է դառնում կյանքը գիսավոր...

Սերն իմաստագույն գիրք է բյուրաթերթ
Եվ բազմաթերթիկ վարդ է քնքշաբույր,
Սերը մեծ կյանքն է՝ բազմաձալ, շերտ-շերտ,
Աստված է սերը, անմահության քույր...

ՄԻՆՉԵՎ ՎԱՂԸ

«... Հարբած ըլիմ մինչև Էգուց»:

ԵՂԻՇԵ ՉԱՐԵՆՑ

Մինչև վաղը մի գիշեր է բաժանում մեզ,
Մինչև վաղը մեր տների միջև նորից
Կփռվի ու կհավաքվի ճանապարհը,
Կուսակրոն ժամանակն իր ձեռքով անտես
Ինձ կիրի այս նույն տեղը և այն պահը,
Երբ ժպիտդ լուսացնցուղ կողողի ինձ...
Մինչև վաղը...

□Ժամանակն այս բրինձ է մի՝ փոքրի՛կ-փոքրի՛կ,
Գիշերվա սուր, առնետային
Ատամի տակ ընկած փոքրի՛կ-փոքրի՛կ բրինձ...
Է՛լ քո վախը
Ո՞ր տարագով ես ընկալեմ և ո՞ր գույնով,
Տարազները երբ շատ են հին,
Եվ գույներն են անխորք, ջրիկ...
Քո այն վախը,

Որ, ներծծված սիրո թույնով,
Ծնվում է միշտ մեր բաժանման վերջին պահին
Ու զառամում մի չարչարված գիշերվա մեջ.
Չի՞ դիմանում մինչև վաղը...
Քո այն վախը,
Որ զարթնում է, սարսափահար թռչում է վեր
Մյուս օրն ինձ չտեսնելու
Հնարավոր անլուր դավից,
Մյուս օրն ինձ կորցնելուդ մրմուռ ցավից
Ու տիրատենչ,
Ընտելացված գայլուկի պես հեզ ու հլու,
Հետևում է ինձ անդադար, որպես ստվեր,
Պտտվում է շուրջս անվերջ...
Մի՛ զարմացիր, որ գալիս է իմ ծիծաղը,
Երբ ամեն օր քո համբույրը հրաժեշտի
Դնում ես դու իմ շուրթերին՝
Որպես կնիք, որպես կողպեք՝
Շրթունքների համար ուրիշ,
Որպես լքված կարապի երգ...
Ավելի մեծ ժամանակ է հարկավոր ինձ,
Որ իմ սիրտը կյանքո՛վ, կյանքո՛վ մի լավ ճշտի՝
Քո համբույրը թորած ջո՞ւր է, թե՞ կենսավիշ...
Դե՛, ի՞նչ կա, որ... Ե՛կ բաժանվենք առանց թախիժ՝
Մինչև վաղը,
Ու թո՛ղ նորից շարունակվի մեր այս խաղը,
Ու թո՛ղ նորից շարունակվի քո այն վախը,

Որ ապրում է մինչև վաղը...

ԺԱՄԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վերջապես անցավ...

Ահա՛, մոտեցավ ժամը երեքը.

Օրվա ժամերից

Քեզ համար և ինձ՝

Միակն ու մեկը...

Այս պահին հույսով,

Ծովացող հույզով

Սպասում ես ինձ.

Սիրտդ մե՛կ դողում,

Մե՛կ էլ ճռվողում.

Երգում է նորից:

Մտովի արդեն

Ինձ հետ ես. մոտ եմ,

Անչափ մոտ եմ քեզ...

Գժվել է սիրտդ,

Վառվում է գիրկդ

Կարոտից հրկեզ:

Ձգում ես հեքս...

Ձգում ես թևքս,

Որ նստեմ կողքիդ,

Թեև գիտես, որ
Խորթ եմ, անսովոր՝
Ինձ գգվող շողքիդ:
Սիրո վառող ես...
Անհույս կարոտ ես
Չգլխիչ բույրիս...
Մտովի դու արդ
Ճաշակում ես վարդ
Նեկտարն համբույրիս...
Մինչդեռ այս պահին
Խեղքիս մոտ սիրտն իմ
Նման է գերու.
Նա է զսպում ինձ...
Եվ հիմա քեզնից
Հեռու եմ, հեռու...
Ա՛խ, շատ կուգեի՝
Գիրկդ սուզեի
Գլուխն իմ հոգևած

Ու պատմեի քեզ
Պերճախոս ու հեզ
Աչքերով իմ թաց,
Որ ես զգացի
Քո սրտի լացի
Արցունքի համը,
Երբ սողաց, անցավ,

Թողեց վերք ու ցավ
Հանդիպման ժամը...

ՀԱՂՈՐԴԱԿԻՑ ԱՆՈԹՆԵՐ

Սպասեցի՞ր դու ինձ, սպասեցի՞ր,
Սպասեցիր երկար, կարոտակեզ...
Դու քո սիրով իմ ցավն սպանեցիր,
Իսկ ես, ա՛խ, այդպես էլ չհասա քեզ...

Եվ լաց լացեց իմ սիրտն անհանգրվան,
Ա՛խ, լաց լացեց նաև քո սիրտը մեծ.
Իմ դառն արցունքները սրտի՞դ ընկան,
Քո արցունքն էլ հոսեց ի՛մ սրտի մեջ...

ՄՈՐՄՈՔ

Ինչ-որ մեկն ասաց. «Դու ինձ շա՛տ ես պետք,
Եվ ես առանց քեզ ապրել չեմ կարող...»:
Ես միայն անփուլթ ժպտացի, անցա...
Սրտիս խորանում մոմարցունք մի հետք
Թողեց այդ խոսքը՝ մոմի բոց մարող,
Ու ես այդ հետքն էլ սրբեցի անցավ:

Ինչ-որ մեկն ասաց... Բայց վաղո՛ւց էր դա.
Նժույզն օրերի փախել է հեռու,
Ես իմ մենության վանքում եմ անլույս.
Սեր-երազանքիս հավքը չգտա...

Հոգուս զանգերը ե՞րբ են լռելու.

Անսեր մեռնում են օրերն իմ անհույզ...

Եվ հիմա սրտիս մռայլ խորանում

Ես խարխափելով փնտրում եմ համառ

Այն սիրո խոսքից մոմարցունք մի հետք...

Ցավս մխում է, վերքս՝ խորանում,

Տնքում է սիրտս օրերում խավար.

«Դու ինձ շա՛տ ես պետք... դու ինձ շա՛տ ես պետք...»:

ՉԵՆ ՑՐՏԱՀԱՐՎԻ

Ձյունն այս տարի էլ եկավ ու իր տակ

Թաղեց հույսերիս դալար շիվերը.

Սիրո աղավնու տոտիկներին տաք

Կարո՞տ մնացին բախտիս քիվերը:

Բյուրեղ աչքերի պաղ բոցում կանչող

Երազանքներս դարձրեց պատիր

Եվ իր ցուրտ շնչով՝ ինձ հեռվից տանջող

Երջանկությունից թողեց մի փաթիլ...

Դե՛, ի՞նչ... ձմեռ է... և ձյունն ավազակ
Թեկուզ և իլեց կանաչ օրերս,
Բայց անկարող է խցանել ազատ
Ոգուս ճամփեքն ու կապույտ ձորերս...

Ի՞նչ փույթ, թե ձյունն իր ճերմակ սարսուռով
Կյանքիս ճյուղերին էլի կփարվի.
Կոփված հավատիս արմատները խոր
Վազի պես՝ ձյան տակ չեն ցրտահարվի...

ԻՍԿ ԻՄ ԳԱՐՈՒՆԸ...

Մի գիշերվա մեջ
Հարսնացան այգուս ծառերը բոլոր.
Աչքերով մեծ-մեծ
Նայեցի նրանց՝ տխուր ու մոլոր...

Նրանց գարունը
Այնպե՛ս շուտ եկավ ու միանգամից...

Քիսկ իմն իր հունը

Փոխել է արդեն ու չի գտնում ինձ...

ԻՄ ԼԱՎ ԳԱՐՈՒՆ

Եկար կրկին երգով կանաչ,

Գարուն, աղջի՛կ իմ երազի,

Եկար շռայլ, եկար դու բաց՝

Որպես արցունք զարթնած վազի:

Եկար փափուկ, թավշեմուճակ,

Եկար ինձ մոտ այնպե՛ս զգույշ...

Բայց, դե՛, Նորից ընկավ խուճապ

Իմ սրտի մեջ՝ հասուն ողկույզ:

Նորից սիրտս թռավ տեղից՝

Ոնց լուսայգը տեսած արտույտ,

Նորից գտավ ամեն տեղ ինձ

Երազանքիս հավքը կապույտ:

Ինձ բռնեցի տենչերի մեջ՝

Հույսի վերջին սահմանն անցած,

Հոգիս, ինչպես ծաղկի առեջ,

Դողաց՝ նեկտար աչքերը թաց...

Ո՞րք է, կգա՞ երգիդ հետքով

Սիրո մեղուն իմ ոսկեթև.

Սիրտս սրտիդ անուշ հեքով

Տրոփում է, խայտում թեթև:

Սպասում է, լուռ երագում

Ծաղկած շռայլ, ճերմա՛կ-ճերմա՛կ...

Ա՛խ, սիրուց ես դու էլ նագում,

Գարո՛ն աղջիկ, աղջի՛կ դու խակ...

Շուտով, սակայն, դու կհասնես,

Կհարսնանաս արևին շեկ.

Հավատա՛ ինձ, ինչպես ես՝ քեզ...

□Հոգիս քո դեմ բաց է ու մերկ...

Հավատա՛ ինձ... իմ լա՛վ գարուն,

Հավատով եմ ապրում և կամ.

Սիրում եմ քեզ ու հավատում

Քո չտված խոսքին անգամ...

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Ամեն օր իմ ճանապարհին

Հանդիպում եմ քեզ,

Դու ճշտապահ միշտ նույն ժամին

Գալիս անցնում ես...

Դարձել է դա սովորական

Ինձ համար արդեն,

Իսկ լա՞վ մարդ ես և կամ որքա՞ն...

Ոչինչ չգիտեմ...

Շատ եմ վրաս ես զարմանում.

Ինչպե՞ս է, որ ես

Մի օր հանկարծ չեմ մոռանում

Ու... բարևում քեզ...

ԱՆՀԱՆԳԻՍԾ ՔՈՒՆ

Քրքրեցի գիշերն իմ անհանգիստ քնի

Մագիլներով սուրսայր,

Նա չիմացավ՝ ինձ մոտ գլուխը ուր դնի,

Լուռ քաշվեց մութ մի այր:

Աղոթեցի երկար արեգակին արդար

Ու ծնունդը նրա,

Որ իմ կարոտներին խաղաղեցում նա տար,

Հույս ցողեր ինձ վրա:

Ու երբ ճչար ուժգին խանձարուրում իր թաց,

Փռեր վարսերն հրկեզ,

Որպես մի նոր արև, որպես մի լուսաբաց՝

Կտեսնեի ես քեզ...

ՔԱՂՅՐ ԵՐԱԶ

Մ թևով տունդ մտնեմ հուշիկ,

Նայեմ դեմքին քո անուշիկ.

Տեսնեմ՝ խո՞ր ես դու քուն մտել,

Հո՛, չե՞ս մրսում կամ չե՞ս շոգել...

Հետո նստեմ ես մահճիդ մոտ,
Երգեմ նանիկ, երգեմ կարոտ...
Ու երբ ծեգին դու արթնանաս,
Ողջը թվա քա՛ղցր երագ...

ԱՆՎԵՐԱԴԱՐՁ

Այնքա՛ն զվարթ ու մտերիմ,
Ա՛խ, մանկության թռչուններն իմ
Թռա՛ն անդարձ:

Ինչպե՞ս մնամ ես անտրտունջ.
Իմ խենթության պահերն անլուրջ
Մեռա՛ն անդարձ:

Խռովեցին թե՛ խիկդ, թե՛ տաղ,
Երանության օ